

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่ง เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดระยอง และขนาดโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่เปิดสอนในระดับปฐมศึกษา จำนวน 15 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 15 คน และครูผู้สอน 75 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

(Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ นักเรียน สภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียน การสอน และเครื่องมือ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันที่รับคืน โดยเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรง ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยที่ได้รับการตอบกลับจากผู้ตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ
3. นำข้อมูลที่ได้รับมาบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์และหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
4. แปลความหมายของคะแนนและจัดลำดับ ซึ่งผู้วิจัยแปลความหมายของคะแนนโดยใช้ค่าเฉลี่ยในการอธิบายความหมายของระดับสภาพการจัดการเรียนร่วม โดยใช้เกณฑ์การแปลผลของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 108) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่ง เขตพื้นที่การศึกษาระยอง วิเคราะห์โดยทดสอบค่าที (t-test)

6. ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง จำแนกตามขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 83.30 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 94.40 และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านนักเรียน ($\bar{x} = 3.44$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 3.40$) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.25$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ด้านนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเรียนร่วมด้านการช่วยเหลือตนเอง ($\bar{x} = 3.91$) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กเรียนร่วมและเด็กปกติทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{x} = 3.84$) และโรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเรียนร่วมด้านอารมณ์สังคม ($\bar{x} = 3.79$) ตามลำดับ

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ โรงเรียนจัดให้นักเรียนเรียนร่วมได้เข้าเรียนกับเด็กปกติ ($\bar{x} = 3.92$) ผู้บริหารโรงเรียนของท่านเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศในการเรียนร่วม ($\bar{x} = 3.70$) และโรงเรียนมีการมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยให้ถือเป็นปริมาณงาน ($\bar{x} = 3.64$) ตามลำดับ

2.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.69$) ครูมีการนำเทคนิคการสอน เช่น การวิเคราะห์งานการสอน โดยเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้กับนักเรียนเรียนร่วม ($\bar{x} = 3.51$) และโรงเรียนจัดการอบรมครู/บุคลากร/ส่งไปสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการให้มีความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนร่วม ($\bar{x} = 3.49$) ตามลำดับ

2.4 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ด้านเครื่องมือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ โรงเรียนจัดให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ทางการศึกษา เช่น การฝึกการพูด การปรับพฤติกรรม เป็นต้น ($\bar{x} = 3.61$) โรงเรียนมีการนำกฎกระทรวงมาเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.49$) และโรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล ($\bar{x} = 3.46$) ตามลำดับ

2.5 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ด้านเครื่องมือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ โรงเรียนจัดให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ทางการศึกษา เช่น การฝึกการพูด การปรับพฤติกรรม เป็นต้น ($\bar{x} = 3.61$) โรงเรียนมีการนำกฎกระทรวงมาเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.49$) และโรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล ($\bar{x} = 3.46$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ที่จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่ง เขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดระยองและขนาดโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วม ระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ที่จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่ง โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านเครื่องมือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดระยอง ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ที่จำแนกตามสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนในจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพร้อมต่อการจัดการเรียนร่วมพอสมควร อีกทั้งยังได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนร่วมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดระยอง และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนแกนนำจัด ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ส่งผลให้มีสภาพการจัดการเรียนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประมวล วันดี (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาโรงเรียนเรียนร่วมสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาโรงเรียนเรียนร่วมสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนในจังหวัดระยอง โดยจำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดระยอง และขนาดของโรงเรียน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ที่จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่ง โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่บริหาร โรงเรียนในภาพรวมทุกด้าน โดยมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก เป็นผู้นำ ผู้สนับสนุน ส่วนครูผู้สอนเป็นเพียงผู้ปฏิบัติงานสอนเด็กเรียนร่วม

แม้โรงเรียนจะบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและดำเนินงานต่าง ๆ ก็ตาม แต่ภารกิจหลักของครูมีขอบข่ายสำคัญและจำกัดที่การสอนโดยตรง ซึ่งในสภาพจริงของโรงเรียน ครูต้องรับผิดชอบสอนเด็กปกติที่เป็นภาระรับผิดชอบที่มากอยู่แล้ว แต่ต้องทำการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติเพิ่มเติม อาจทำให้ครูปฏิบัติงานได้ไม่เท่าที่ควร รวมทั้งการขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 39-84) ที่พบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมว่า ครูในโรงเรียนเรียนร่วมทุกสังกัดต้องการความรู้ การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักจิตวิทยาการสอนเด็กพิการ ซึ่งโรงเรียนทุกสังกัดขาดบุคลากรที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ดังกล่าว รวมทั้งด้านหลักสูตร ยังพบว่าโรงเรียนทุกสังกัดใช้หลักสูตรปกติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนักเรียนและด้านสภาพแวดล้อม ไม่แตกต่าง ซึ่งไม่เป็นตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย วิมาลาชโยดม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการตามธรรมชาติของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนเด็กพิการในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในด้านนักเรียน ด้านงบประมาณ ด้านภูมิหลังของครอบครัวเด็กพิการ ด้านสภาพแวดล้อมและด้านความร่วมมือ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เพื่อพิจารณาตามตำแหน่งงาน พบว่า มีธรรมชาติต่อปัญหาไม่แตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ที่จำแนกตามสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยอง โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนของการจัดการเรียนร่วมต่อการศึกษาดำเนินการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง เพราะผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนร่วมมีประสบการณ์พื้นฐานเหมือนกัน คือมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนพิการด้วยการให้การศึกษาที่เหมาะสมตามศักยภาพ จึงมีผลต่อการแสดงออกความรู้สึกละเอียด ที่ไม่แตกต่าง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และรวมถึงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 “การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง และสังคม” ซึ่งการจัดการศึกษาการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนระดับปฐมวัยเป็นการวางพื้นฐานการศึกษาขั้นเริ่มต้น เพื่อให้เด็กได้มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป โดยที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในทุกด้าน ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมจะสามารถทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีความพร้อมเพื่อที่จะต่อยอดการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปได้ และสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ทั้งนี้ทางสถานศึกษาจึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนในส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กมีความพร้อม เพื่อต่อยอดได้ในอนาคตต่อไป สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการด้วยความถูกต้องและยุติธรรม โดยไม่หวังผลที่สูงเกินไปสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพิจารณาจากความบกพร่องและความสามารถที่แตกต่างกันของเด็กในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ได้ผลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย หนูรัตน์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง ที่จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสังกัดขนาดของโรงเรียนไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนของการจัดการเรียนร่วมต่อการศึกษาดำเนินการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยอง จึงมีผลต่อการแสดงออกความรู้สึกที่ไม่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทณี คนฉลาด (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง เจตคติของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดระยองนั้น ควรนำผลการศึกษาไปใช้และศึกษาค้นคว้าวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการและนักเรียนทั่วไป ในด้านวิชาการ นักเรียนพิการควรตรวจวัดความพร้อมทางการเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียน ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เสริมแรงด้วยการให้รางวัลหรือมีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง มาบรรยายให้ความรู้กับนักเรียน จัดให้มีการชมวีดิทัศน์ สไลด์หรือสื่อต่าง ๆ จัดนิทรรศการ เปิดโอกาสให้นักเรียนทั่วไปซักถามปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนที่ผิดปกติ

2. โรงเรียนต้องจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่อง ของนักเรียนทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในห้องเรียน ควรมีการประชุมทำความเข้าใจ กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นลายลักษณ์ อักษร มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และควรให้ผู้ปกครองของเด็กพิการและเด็กปกติ อาสาเป็นวิทยากรหรือมาร่วมกิจกรรมอนุบาลเด็กพิการ

3. โรงเรียนควรมีการเตรียมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP (Individualized Education Program : IEP) โดยมีการแต่งตั้งคณะบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย มาร่วมในการจัดทำ ส่วนรายงาน ความก้าวหน้าของนักเรียนควรมีการรายงานความก้าวหน้าโดยนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ และมีการ ทบทวนปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการแต่ละบุคคล ในส่วนของสถานศึกษาควรมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในด้านการจัดการเรียนร่วม ทุกปีการศึกษา ในด้านบุคลากรควรมีการจัดอบรมหรือส่งบุคลากร เพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการ จัดการเรียนร่วมเพื่อให้มีความรู้อย่างต่อเนื่อง

4. โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจในเรื่อง การจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน มีแผนงาน โครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสนับสนุน และดำเนินงานด้านการเรียนร่วม ส่วนในด้านงบประมาณ สถานศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณ ให้เป็นเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม รวมทั้งการจัดกิจกรรมหาทุนสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ มาใช้จ่ายในการจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของโรงเรียนในด้านสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่น ๆ ควรดำเนินการจัดซื้อสำหรับ นักเรียนพิการให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนพิการ ปฏิบัติงานและดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล ส่วนในด้านบุคลากร สถานศึกษาควรมีบุคลากรที่จบด้านการศึกษาพิเศษ หรือต้องได้รับการอบรม

ศึกษาฐานเพื่อดูแลช่วยเหลือในด้านการจัดการเรียนการสอน การฝึกทักษะเฉพาะด้าน การฝึกกิจกรรมบำบัด เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการเป็นเฉพาะบุคคล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานการจัดการเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จ
2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเครือข่ายในการให้บริการทั้งภาครัฐ เอกชน มูลนิธิและหน่วยงานอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษาทดลองรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมแบบเจาะลึก